

انجیل متی ۷

بخشهای پاراگراف از ترجمه پیشرفته *

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
قضاوت دیگران	قضاوت نکنید	ترسیم معنای عملی پیام عیسی	قضاوت دیگران	قضاوت نکنید
۱:7-۶	۱:7-۶	۱:7-5	۱:7-5	۱:7-5
				چیزهای مقدس را توهین نکنید
		6:7	6:7	6:7
درخواست کنید، بجوید، بکوبید	همچنان درخواست کنید، بجوید، بکوبید		درخواست کنید، بجوید، بکوبید	دعای اثر گذار
۷:۷-۱2	۷:۷-۱۱	۷:۷-۱۱	۷:۷-۱۱	۷:۷-۱۱
				قانون طلایی
		12:7	12:7	12:7
دروازه پهن	راه پهن		راه پهن	دو راه
13:7-14	13:7-14	13:7-14	13:7-14	13:7-14
۱۶:۶-۱۸	۱۶:۶-۱۸	۱۶:۶-۱۸	۱۶:۶-۱۸	۱۶:۶-۱۸
درخت را از میوه اش می شود شناخت	ایشان را می توانید از میوه هایشان بشناسید		درخت و میوه آن	پیامبران دروغین
۱۵:۷-۲۰	۱۵:۷-۲۰	۱۵:۷-۲۰	۱۵:۷-۲۰	۱۵:۷-۲۰
شما را نمی شناختم	شما را نمیشناختم		شما را نمی شناختم	شاگردان راستین
۲۱:۷-۲۳	۲۱:۷-۲۳	۲۱:۷-۲۳	۲۱:۷-۲۳	۲۱:۷-۲۳
۲۴:۶	۲۴:۶	۲۴:۶	۲۴:۶	۲۴:۶
دو بنیاد	روی سخره بسازید		دو خانه ساز	
۲۴:۷-۲۷	۲۴:۷-۲۷	۲۴:۷-۲۷	۲۴:۷-۲5	۲۴:۷-۲۷
			۲6:۷-۲۷	
			اقتدار عیسی	جماعت شگفت زده
۲8:۷-۲9	۲8:۷-۲9	۲8:۷-۲9	۲8:۷-۲9	۲8:۷-۲9

مطالعه حلقه سوم (رجوع کنید به "سمینار تفسیر کتاب مقدس")

به دنبال نیت اصلی نویسنده در سطوح پاراگراف

این مجموعه راهنمای مطالعه تفسیری می باشد، یعنی شما مسئول تفسیر خود از کتاب مقدس هستید. هر کدام از ما باید در نور ما باید راه برویم. شما، کتاب مقدس و روح القدس اولویت تفسیر هستید. تفسیر را نباید به هر مفسری واگذار کنید.

کل کتاب مقدس را در یک نشست بخوانید. موضوعات را مشخص نمایید (مطالعه حلقه شماره ۳). تقسیمات موضوعی خود را با پنج ترجمه بالا مقایسه کنید. پاراگراف بندی به نویسنده الهام نشده است، اما کلید پیگیری اهداف اصلی نویسنده است که قلب تفسیر است. هر پاراگراف تنها و تنها یک موضوع دارد.

دیدگاه‌هایی به متن انجیل متی ۷-۱-۲۹

A. نوشته‌ی سبک لوقا همان بخش را با یک عبارت مثبت شروع می کند ("رحم کنید...") لوقا ۶: ۳۶-۳۸، ۴۱-۴۲. معمولاً گزارش‌های لوقا از موعظه‌های عیسی کوتاه‌تر از موعظه‌های متی است، اما لوقا در اینجا بیشتر از سخنان عیسی استفاده کرده است.

B. این فصل دارای چندین آسیندتون است (عدم پیوند حروف اضافه که در دستور زبان یونانی کوبین بسیار غیرمعمول بود). این یک روش دستوری برای برجسته کردن حقایق فردی بود. متی ۷: ۱، ۶، ۷، ۱۳، ۱۵. به لحاظ دستوری این فصل در نشان دادن حقایق فردی می درخشد. فرض بر این است که موعظه عیسی دارای مضمون یا طرح کلی ساختار بندی شده‌ای داشت. او ممکن است از تکنیک رایج تدریس ربای‌ها به نام "مروارید روی یک ریسمان" پیروی می کرده که موضوعات نامرتبط را به یکدیگر پیوند می دهد. اگرچه برخی از موضوعات منفرد در ابتدا با موضوعات متنی اطراف خود نامرتبط به نظر می رسند، اما بهترین رویکرد بلحاظ علم تفسیر کتاب مقدس، بمنظور تفسیر آنها در پرتو

۱. محتوای متن

۲. شیوه کاربرد آنها در انجیل

۳. نویسنده متی یک موضوع واحد و طرح کلی ساختار بندی شده‌ای داشت که تعیین می کرد کدام یک از تعالیم عیسی را باید ضبط و به چه ترتیبی آنها را ثبت کرد.

C. می توان متی ۷: ۱-۱۲ را با زمینه قبلی به روش زیر مرتبط کرد:

۱. متی ۷: ۱-۵ خطرات گفته شده در آیات متی ۵: ۲۰ و ۴۸ را نشان می دهد

۲. متی ۷: ۶ خطر عشق عاطفی و غیرقابل تشخیص را نشان می دهد

۳. متی ۷: ۷-۱۱، دعا کلید ایمانداران برای تشخیص مناسب است

۴. متی ۷: ۱۲ خلاصه‌ای از حقیقت بزرگ است که باید شخصیت تمام مردم پادشاهی خدا را شکل دهد.

D. این بخش، همچون سرتاسر موعظه روی کوه، زندگی را سیاه و سفید ترسیم می کند. یک بحث عالی در مورد رابطه بین متی ۷: ۱-۵ و ۶ در تفسیر ویلیام هندریکسن بر انجیل متی وجود دارد. وی می گوید؛ "خداوند شنوندگان خود را توصیه می کند که باید از انتقاد بیش از حد دیگران خودداری کنند (متی ۷: ۱-۵) و همینطور رفتاری چون قضاوت کردن (متی ۷: ۶). افراط نکردن، انتقاد پذیر، متواضع و صبور بودن، در عین حال زیاد صبور بودن." صفحه 360

E. بیاد داشته باشید که این معرفی انجیل نیست، بلکه پیام اخلاقی درباره زندگی در پادشاهی مسیحایی است. سه حقیقت بزرگ این پیام بشرح زیر است:

۱. گناه تندروی در مذهب

۲. برتری تعالیم عیسی درباره خدا

۳. واکنش ما به عیسی و تعالیم او و داوری خدا درباره واکنش ما

F. موعظه بر روی کوه با سه یا چهار دعوت و هشدار در ارتباط با دو انتخابی که بشریت با آن روبرو است، خاتمه می یابد (متی ۷: ۱۳-۲۷):

۱. دوراه

۲. دو میوه

۳. دو حرفه

۴. دو بنیاد

همه این‌ها با داوری مبتنی با رفتار و عمل کرد ما در روز قیامت ارتباط دارند.

G. متی ۲۸:۷ چکیده اظهارات متی است. متی در این بخش از انجیل تمام بخش‌های پنج درس عیسی را در یک بیان خلاصه و نتیجه‌گیری می‌کند. آنان باید این ساختار را مخصوص انجیل شکل داده باشند.

۱. متی ۲۸:۷

۲. متی ۱:۱۱

۳. متی ۵۳:۱۳

۴. متی ۱:۱۹

۵. متی ۱:۲۶

H. باید بخاطر داشت که در این دوره اولیه از وعظها و تعالیم عیسی، هنوز انجیل کامل شناخته نشده بود. شنوندگان، حتی شاگردان او، به طور کامل متوجه نبودند که عیسی کیست و بهای شاگردی او مستلزم پیروی از او در جفا، طرد و مرگ است.

مطالعه لغات و عبارات

متن NASB (بروز شده): متی ۵:۱-۷

«در مورد دیگران قضاوت نکنید، تا خودتان مورد قضاوت قرار نگیرید.^۲ زیرا هر طور که دیگران را مورد قضاوت قرار دهید و برایشان رأی صادر کنید، همان‌گونه نیز در مورد شما قضاوت خواهد شد. و با همان معیاری که دیگران را قضاوت کنید، خود نیز مورد قضاوت قرار خواهید گرفت.^۳ چرا پَر کاه را در چشم برادرت می‌بینی، اما تیر چوب را در چشم خود نمی‌بینی؟^۴ چگونه جرأت می‌کنی به برادرت بگویی: "بگذار پَر کاه را از چشمت درآورم"، حال آنکه خودت تیر چوبی در چشم داری؟^۵ ای ریاکار، نخست چوب را از چشم خود درآور، آنگاه می‌توانی بهتر ببینی تا پَر کاه را از چشم برادرت درآوری.»

۱:۷ "قضاوت نکنید" این یک جمله دستوری حال حاضر با بار منفی است که بمعنی توقف عملی در حال اجرا می‌باشد. مسیحیان تمایل دارند از یکدیگر انتقاد کنند. این آیه اغلب برای اثبات این موضوع نقل می‌شود که مسیحیان به هیچوجه نباید یکدیگر را قضاوت کنند. اما، متی ۵:۷، ۶، ۱۵، اول قرنیتیان ۵:۱-۱۲، و اول یوحنا ۴:۱-۶ نشان می‌دهد که عیسی فرض را بر این گذارده بود که ایمانداران یکدیگر را از نظر روحانی می‌سنجند. رفتار و انگیزه‌های فردی کلید این امر است (غلاطیان ۱:۶؛ رومیان ۱:۲-۱۱؛ ۱۴:۱-۲۳؛ یعقوب ۴:۱۱-۱۲).

□ "داوری" این کلمه یونانی بلحاظ ریشه‌شناسی از کلمه "منتقد" است. شکل دیگری از همین ریشه در متی ۵:۷ وجود دارد که "منافق" ترجمه شده است. به نظر می‌رسد استفاده از این کلمه در اینجا دلالت بر روحیه انتقادی، قضاوت‌گر و خودپسندانه افرادی دارد که دیگران را شدیدتر از خود قضاوت می‌کنند. این مفهوم بر مجموعه‌ای از گناهان و البته بر مجموعه‌ای دیگر از گناهان تأکید می‌کند. اینگونه افراد برای گناهان خود توجیه و دلیل می‌آورند ولی حاضر به بخشیدن گناه دیگران نیستند (دوم سموئیل ۱۲:۹-۱۰).

موضوع خاص: داوری (آیا مسیحیان باید دیگران را مورد قضاوت قرار دهند؟)

۲:۷ متن یونانی آیه دوم انجیل متی بصورت شعر و ریتم‌دار است. این آیه می‌تواند تمثیل شناخته شده‌ای باشد. این واقعیت که محتوای این آیه در سایر اناجیل به گونه‌های دیگری بکار برده شده، این تفسیر را تأیید می‌کند.

این آیه شامل حقیقت قابل توجهی بوده که اغلب در عهد جدید تکرار شده است (متی ۷:۵؛ ۱۴:۶-۱۵؛ ۱۸:۳۵؛ مرقس ۱۱:۲۵؛ یعقوب ۲:۱۳ و ۵:۹). نحوه رفتار ایمانداران با دیگران بازتابی از رفتار خداوند با آنهاست. این به معنای از بین بردن حقیقت کتاب مقدس، یعنی عادل شمرده شدن از طریق فیض بواسطه ایمان نیست. این به معنای تأکید بر نگرش و سبک زندگی مناسب کسانی است که بخشیده شده‌اند. زندگی ابدی دارای ویژگی‌های قابل مشاهده است.

۳:۷ "چرا پَر کاه را در چشم برادرت می‌بینی" نویسندگان سنتی یونان از کاه در نوشته‌هایشان بعنوان چیزی که پزندگان لانه‌هایشان را با آن می‌سازند، استفاده می‌کردند. بنابراین، ما در مورد ذرات مواد گیاهی و اقلام کوچک و بی‌اهمیت مشابه صحبت می‌کنیم.

□ "اما تیر چوب را در چشم خود نمی‌بینی؟" این یک اصطلاح از مشرق زمین است. "تیر چوب" به مقداری چوب بزرگ، یک چوب ساختمانی یا تیرک اشاره داشت. عیسی اغلب از این شکل ادبی برای انتقال حقایق معنوی استفاده می‌کرد (متی ۲۹:۵-۳۰؛ ۱۹:۲۴ و ۲۳:۲۴). به کتاب *The Language and Imagery of the Bible*, نوشته G. B. Caird, صفحات ۱۱۰ تا ۱۱۷ مراجعه نمایید.

۵:۷ "ای ریاکار" این واژه از دنیای تأثر وارد کتاب مقدس شده است. در آنجا هنرپیشه در حالیکه نقاب بر چهره داشت از این واژه استفاده می‌کرد. این واژه از دو کلمه یونانی برای "داوری" و "تحت/زیر" تشکیل شده که معرف فردی است که عملی را انجام می‌دهد درحالیکه ذات وی چیز دیگریست (لوقا ۹:۱۸). مثال خوبی را در این مورد می‌توان در زندگی داوود دید (دوم سموئیل ۹:۱۲-۹). عیسی نیز از این واژه برای فریسیان در متی ۲۰:۵؛ ۲:۶، ۵، ۱۶؛ ۱۳:۲۰ استفاده کرده است.

این آیه دلالت بر توجه مناسب ایمانداران به سایر مسیحیان دارد، در صورتی که به شیوه‌ای توهین‌آمیز و خودپسندانه انجام نشود. غلاطیان ۶:۱ در مورد نگرش و انگیزه مناسب برای تشویق و اصلاح یکدیگر توسط مسیحیان مفید است. کلیسا همیشه مجبور بوده که رهبری و عضویت خود را بلحاظ روحی بررسی کرده و به سایر مسیحیان توصیه کند.

متن NASB (بروز شده): متی ۶:۷

«آنچه مقدس است به سگها ندهید، و مرواریدهای خود را جلوی خوکها نیندازید، زیرا آنها مرواریدها را لگدمال می‌کنند و برگشته، به شما حمله‌ور می‌شوند.»

۶:۷ "آنچه مقدس است به سگها ندهید" این یک جمله دستوری در دستور زبان قدیمی یونانی با بار منفی بوده که بمعنی "هرگز حتی فکر انجام چنین کاری را هم نکنید" است. کتاب دیداچه، (کتاب دوازده پیام‌آور، از رساله‌های اولیه و کوتاه مسیحی) که توسط کلیسای اولیه استفاده می‌گردید، از این آیه درباره مردمی که تعمید نگرفته بودند و از شام خداوند محروم بودند، استفاده می‌کرد (دیداچه ۵:۹ و ترتولیان، *Dipraesc* 4). سؤالات اصلی همواره چنین بوده‌اند:

۱. چیزهای مقدس شامل چه چیزهایی می‌شدند؟

۲. عبارات "سگ‌ها" و "خوک‌ها" به چه کسانی اشاره دارند؟

"چیزهای مقدس" را باید در چارچوب کل موعظه روی کوه در نظر گرفت، که آموزه‌های مربوط به خدا در زندگی و خدمت عیسی ناصری، یا به بیان دیگر، انجیل تجسم یافته است.

اشاره حضرت عیسی به برخی از انسان‌ها به عنوان "سگ" یا "خوک" موجب تعجب مفسران شده است. هر دوی این حیوانات در جامعه‌ای که روی سخنش با آن بود، شرور و منفور بودند. بحث‌های زیادی در مورد اینکه این اصطلاحات به چه کسی اشاره دارند، وجود داشته است. در زندگی عیسی می‌توانست به رهبران یهودی خودپسند و نیز مردم بی‌تفاوت و بی‌تفاوتی فلسطین اشاره داشته باشد. این عبارات ممکن است اشاره‌ای نبوی به طرد و مرگ عیسی توسط رهبری یهود و جمعیت اورشلیم باشد. با اینحال، در طول دوران کلیسا، چندان واضح نیست که این اصطلاحات به چه کسی اشاره دارند. ویلیام هندریکسن، در تفسیر خود درباره متی نوشت: "این امر به عنوان مثال به این معنی است که شاگردان مسیح نباید تا ابد پیام انجیل را برای کسانی که آن را تحقیر می‌کنند ادامه دهند" (ص 359). نمونه‌ای از آن در متی ۱۴:۱۰ ثبت شده است. "غبار پاها را خود را تکان دهید" (اعمال رسولان ۵:۱۳ و ۱۸:۵-۶) در فیلیپیان ۳:۲-۳ درباره یهودیان استفاده می‌شود. در مکاشفه ۱۵:۲۲ برای کافرانی که از بهشت طرد شده‌اند استفاده شده است.

□ "مروارید" در دوران باستان سنگ‌های بسیار با ارزشی بودند.

متن NASB (بروز شده): متی ۷:۷-۱۱

۷ "درخواست کنید تا به شما داده شود؛ بجویید تا پیدا کنید؛ بگویید تا در به روی شما باز شود." زیرا هر که درخواست کند، به دست خواهد آورد، و هر که بجویید، پیدا خواهد کرد، و هر که بگوید، در به رویش باز خواهد شد. کدام یک از شما اگر فرزندش از او نان بخواهد، به او سنگ می‌دهد؟^{۱۰} یا اگر ماهی بخواهد، به او مار می‌دهد؟^{۱۱} پس اگر شما، اشخاص گناهکار، می‌دانید که باید چیزهای خوب را به فرزندان‌تان بدهید، چقدر بیشتر پدر آسمانی شما به کسانی که از او درخواست کنند، هدایای خوب عطا خواهد کرد.

۷:۷ "درخواست کنید... بجویید... بگویید" اینها همه افعال دستوری حال ساده هستند که از دستورات معمولی و سبک زندگی صحبت می‌کنند (تثنیه ۲۹:۴؛ ارمیا ۱۳:۲۹). مهم است که فرد بین پایداری انسان و ذات پاسخگوی خداوند تعادل ایجاد کند. ایمانداران نمی‌توانند خداوند را مجبور به انجام کاری کنند که به نفع آنها نیست. با اینحال و در عین حال، آنها می‌توانند هر نیازی را برای پدر آسمانی خود بیاورند. عیسی همان دعا را سه بار در جتسیمانه خواند (مرقس ۱۴:۳۶، ۳۹، ۴۱؛ متس ۲۶:۳۹، ۴۲، ۴۴). پولس نیز سه بار در مورد خار در بدن خود دعا کرد (دوم قرنتیان ۸:۱۲). اما نکته مهم در مورد دعا این نیست که شخص پاسخ خاصی به درخواست خود دریافت می‌کند، بلکه این است که او زمانی را با پدر گذرانده است.

موضوع خاص: دعا، نامحدود ولی در عین حال محدود

۸:۷- ۱۰ پافشاری مهم است (لوقا ۱۸:۲-۸). با اینحال، کسی نمی‌تواند خداوند را وادار به کاری کند که تمایلی به انجام آن ندارد، بلکه سطح علاقه و نگرانی فرد ایماندار دعاکننده را آشکار می‌کند. نه سخنان زیاد و نه دعا‌های مکرر او، پدر را برای دادن چیزی که به نفع او نیست، بر نمی‌انگیزد. بهترین چیزی که ایمانداران از دعا به دست می‌آورند، افزایش رابطه و وابستگی به خداست.

۹:۷- ۱۰ عیسی از تشبیه پدر و پسر برای توصیف راز دعا استفاده کرد. متی دو مثال می‌زند در حالی که لوقا سه مثال استفاده می‌کند (لوقا ۱۱: 12). تمام هدف از این تصویرسازی‌ها این بود که خداوند به ایمانداران "چیزهای خوب" را خواهد داد. لوقا این "چیز خوب" را "روح القدس" می‌خواند. (لوقا ۱۱: ۱۳). اغلب بدترین کاری که پدر ما می‌تواند برای ما انجام دهد این است که به دعا‌های نامناسب و خودخواهانه ما پاسخ دهد! هر سه نمونه، بازی با چیزهایی هستند که شبیه هم هستند: سنگ بعنوان نان، ماهی بعنوان مارماهی، و تخم مرغ بعنوان عقرب پیچیده و رنگ پریده.

سؤالات متی ۹:۷ و ۱۰ انتظار یک پاسخ منفی "نه" را دارند (متی ۱۶:۷).

۱۱:۷ "پس اگر شما" این یک جمله شرطی نوع اول است که با توجه به دیدگاه نویسنده یا بنا بر ساختار ادبیاتی که بکار برده، کاملاً درست بنظر می‌رسد. این بخش از آیه به نوعی تأییدی بر گناهکار بودن همه انسانها است. تقابل بین انسان‌های شرور و خدای مهربان است. خداوند شخصیت خود را با قیاس خانواده انسانی نشان می‌دهد.

■ "چیزهای خوب را به فرزندان بدهید" آیه موازی با این آیه در لوقا 11:13 "روح القدس" را به جای "خوب" نوشته است. در لوقا شرطی وجود ندارد. بنابراین، می‌تواند به معنای "عطایایی" باشد که توسط روح القدس داده شده است. این را نمی‌توان به عنوان یک متن اثباتی استفاده کرد که باید از خدا برای روح القدس درخواست کرد، زیرا محور کتاب مقدس این است که روح القدس برای نجات ایمانداران سکنی گزیده است. با این حال، حسی وجود دارد که در آن پر شدن روح بر اساس اراده ایمانداران قابل تکرار است.

موضوع خاص: سرشار از روح

موضوع خاص: عطایای روحانی

متن NASB (بروز شده: متی ۱۲:۷)

¹²پس با مردم همان‌گونه رفتار کنید که می‌خواهید با شما رفتار کنند. این است خلاصه تورات و نوشته‌های انبیا.

۱۲:۷ غالباً این قانون طلایی نامیده می‌شود (لوقا 6:31). این «گفتار خلاصه بر این فرض استوار بود که ایمانداران اهالی پادشاهی خدا و با قلبی تازه هستند. این پاسخ انسان خودمحور سقوط کرده نیست.

عیسی تنها کسی بود که این تمثیل را با حالت مثبت بیان کرد، با وجود این، حالت منفی آن را در مکتوبات ربایه‌های یهود مشاهده کرد (توبیت ۱۵:۴ و رابی هیلل، که در تلمود، ب شبت ۳۱ الف و فیلون اسکندرانی می‌توان یافت. این عبارات تأکیدی بر خود ارزشمندی نامناسب نیست، بلکه پند خوبی است که بدانیم چه کسانی به مسیح ایمان دارند و این حس، صلح و خوبی را به نام عیسی به هموعان خود منعکس می‌کند. این امر مستلزم آن است که مردم آنچه را که خوب و درست است انجام دهند، که بسیار بیشتر از خودداری از انجام کارهای نادرست است.

■ "این است خلاصه تورات و نوشته‌های انبیا" (در کتاب مقدس "شریعت" نوشته شده است) شرع و انبیاء دو نام از سه بخش شریعت عبرانی محسوب می‌گردند. این عبارات خلاصه اصطلاح عبری بوده که به سرتاسر عهد عتیق اشاره دارد (متی ۵:۱۷).

شگفت‌انگیز بود که عیسی اظهارات مبسوطی را بیان کرده که شامل تمام عهد عتیق شده است (متی ۲۲:۳۴-۴۰؛ مرقس ۱۲:۲۸-۳۴). چنین موردی برای یک یهودی قرن اول بسیار بحث‌برانگیز بوده است (رومیان ۹:۱۳).

موضوع خاص: شریعت یهود

متن NASB (بروز شده: متی ۱۳:۷-۱۴)

^{۱۳}«از در تنگ داخل شوید، زیرا فراخ است آن در و عریض است آن راه که به هلاکت منتهی می‌شود و داخل شوندگان به آن بسیارند.^{۱۴} اما تنگ است آن در و سخت است آن راه که به حیات منتهی می‌شود، و یابندگان آن کم‌اند.

۱۳:۷ این آیه به حق موارد زیر را اذعان می‌دارد

۱. ورود به یک در تنگ (در کتاب مقدس نسخه انگلیسی دروازه نوشته شده است) و قدم گذاشتن در راهی

۲. قدم گذاردن در راهی که به یک دروازه ختم می‌شود

۳. آیا مثالی از موازات در یهودیت هست

این واقعیت که در تنگ ابتدا ظاهر می‌شود و سپس راه را نشان می‌دهد، به شناخت شخصی خدا از طریق تعالیم عیسی و سپس زندگی در یک زندگی ملکوتی جدید اشاره دارد. برخی از سردرگمی‌ها در اینجا را می‌توان به جنبه سه گانه نجات کتاب مقدس نسبت داد:

۱. شروع ایمان و توبه

۲. سبک زندگی مسیح‌وار

۳. اوج معاد شناسی

این تمثیل با لوقا ۱۳: ۲۳-۲۷ همتراز شده است. به موضوع خاص "دروازه" در عهد جدید مراجعه کنید.

□ "در تنگ" اینگونه حقایق که در قالب ضرب‌المثل بیان می‌شوند به "دو راه" معروف هستند (تثنیه ۱۵: ۳۰، ۱۵، ۱۹؛ مزمور ۱، امثال

۱۰: ۴-۱۹؛ اشعیا ۱: ۱۹-۲۰ و ارمیا ۸: ۲۰). بسختی می‌توان تشخیص داد که روی سخن عیسی با چه کسی بوده است:

۱. با شاگردان

۲. با فریسیان

۳. با جماعت

سیاق کلی دلالت بر این دارد که آیه مربوط به متی ۲۰: ۵ و ۴۸: ۵ است. اگر چنین است، پس این بدان معناست که ماهیت محدود آن در، قانده نیست، مانند شریعت‌گرایی فریسیایی، بلکه عشق سبک زندگی ناشی از رابطه با مسیح است. مسیح قوانینی دارد (متی ۲۹: ۱۱-۳۰)، اما آنها از یک قلب تغییر یافته سرچشمه می‌گیرند! اگر این آیه را با زمینه یهودی-غیریهودی مد نظر قرار دهیم (متی ۷: ۶-، ۳۲)، آنگاه به ایمان به عیسی بعنوان منجی (دروازه) و خداوند (راه) ارتباط پیدا می‌کند.

با آغاز متی ۷: ۱۳-۲۷ مجموعه‌ای از تناقضات مرتبط با افراد مذهبی نمود پیدا می‌کنند.

۱. دو راه برای انجام مناسک مذهبی (متی ۷: ۱۳-۱۴)

۲. دو دسته از رهبران دینی (متی ۷: ۱۵-۲۳)

۳. دو بنیان از یک زندگی دینی (متی ۷: ۲۴-۲۷)

۴. مسئله این نیست که عیسی به کدام گروه از افراد مذهبی اشاره داشت، بلکه این است که افراد مذهبی چگونه به درک خود از اراده خدا پاسخ می‌دهند. برخی از دین به عنوان پوششی برای کسب تمجید و امتیاز از سوی مردم استفاده می‌کنند. این یک سبک زندگی متمرکز بر "من" و "اکنون" است (اشعیا ۲۹: ۱۳؛ کولسیان ۲: ۱۶-۲۳). شاگردان واقعی زندگی خود را در پرتو سخنان عیسی درباره پادشاهی کنونی و آینده پیش روی خدا نظم می‌دهند.

□ "زیرا فراخ است آن در و عریض است آن راه که به هلاکت منتهی می‌شود" "راه" را می‌توان به دو شیوه برداشت کرد:

۱. استعاره‌ای برای سبک زندگی

۴. عنوان اولیه برای کلیسا (اعمال رسولان ۹: ۲؛ ۱۹: ۹، ۲۳؛ ۲۲: ۴؛ ۲۴: ۱۴، ۲۲؛ ۱۸: ۲۵-۲۶)

این آیه بیانگر این است که نجات یافتن تصمیم آسانی نیست که با جریان اصلی هر فرهنگ سازگاری داشته باشد، بلکه تغییری قاطع در زندگی است که در اطاعت از اصول خدا بوجود می‌آید. این واقعیت که یک راه منجر به نابودی می‌شود، نشان دهنده کسانیت که مستقل از خدا زندگی می‌کنند. این افراد اغلب بسیار مذهبی و دیندار به نظر می‌آیند (اشعیا ۲۹: ۱۳؛ متی ۷: ۲۳-۲۴؛ کولسیان ۲: ۲۳)!

این عبارت دارای یک متغیر خطی معمولی یونان باستان است. در آیه اول می‌گوید: "از در تنگ وارد شوید"، اما در نیمه دوم "عریض" در نسخه خطی Uncial، برخی از نسخه‌های خطی قدیمی لاتین، برخی از نسخه‌های خطی Vulgate، Diatessaron و متون یونانی که توسط کلمنت و یوسیبوس استفاده شده، حذف شده است. اما در نسخه‌های B، C، L، W، ۸^۱ و برخی از نسخه‌های خطی قدیمی لاتین، Vulgate، سریانی و قبطی وجود دارد. بنابراین سوال این است که "آیا برای تعادل در متن اضافه شده است" یا "به طور تصادفی از قلم افتاده است؟" UBS به متن طولانی‌تر (یعنی گنجاندن آن) رتبه "B" (تقریباً قطعی) می‌دهد. با این حال، درج یا حذف آن، معنای متن را تغییر نمی‌دهد. این امر در مورد اکثریت قریب به اتفاق تغییرات عهد جدید در 5300 عهد جدید یونانی که امروز وجود دارد، صدق می‌کند. به کتاب *A Textual Commentary on the Greek New Testament* نوشته بروس مترگر، ص. 19 مراجعه نمایید.

موضوع خاص: انتقادات متنی

۱۴:۷ در روزگار مردم به هر چیزی باور داشتند، بوجود آوردن چنین تعادلی لازم بوده است! این بدان معنا نیست که مسیحیت به تلاش انسان وابسته است، بلکه به این معناست که زندگی بر مبنای ایمان همواره پر از آزار و اذیت خواهد بود. "تنگ" در این آیه به مثابه همان کلمه "مصیبت" یا "آزار و شکنجه" در دیگر آیات عهد جدید است. این تاکید دقیقاً مضاد متی ۲۹:۱۱-۳۰ است. این دو آیه را می‌توان "درب" و "راه" شخصیت پردازی کرد. ما از طریق عیسی به عنوان هدیه رایگان خدا به سوی خدا باز می‌گردیم (رومیان ۳:۲۴؛ ۵:۱۵-۱۷؛ ۶:۲۳؛ افسسیان ۸:۹-۲۲)، اما هنگامی که او را بشناسیم، در خواهیم یافت که وی همان مروارید پربهای گزافی است که می‌فروشیم تا او را پیروی کنیم. نجات کاملاً رایگان است، اما بدست آوردن آن به قیمت تمام آنچه که هستیم و داریم تمام خواهد شد. عبارت "یابندگان آن کم‌اند" را باید با آیات متی ۱۳:۷ و لوقا ۱۳:۲۳-۲۴ مقایسه کرد. سوال این است که "آیا بیش از آنچه که نجات یابند، از دست خواهند رفت؟" آیا آیه چنین چیزی را به ما می‌آموزد؟

متن NASB (بروز شده): متی ۱۵:۷-۲۰

^{۱۵} «مراقب پیامبران دروغین باشید، آنها که در لباس میش بی‌آزار نزد شما می‌آیند، اما در واقع گرگهای درنده می‌باشند. ^{۱۶} ایشان را می‌توانید از میوه‌هایشان بشناسید، یعنی از شیوه عملکردشان. آیا انگور را از بوته خار یا انجیر را از خس می‌چینند؟ ^{۱۷} درخت خوب، میوه خوب می‌دهد و درخت بد، میوه بد. ^{۱۸} درخت خوب نمی‌تواند میوه بد بدهد؛ درخت بد نیز نمی‌تواند میوه خوب بدهد. ^{۱۹} پس هر درختی که میوه بد بدهد، بریده شده، در آتش انداخته می‌شود. ^{۲۰} بله، همان‌طور که درخت را از میوه‌اش می‌شناسند، شما نیز می‌توانید مردم را از اعمالشان بشناسید.

۱۵:۷ «مراقب پیامبران دروغین باشید» این یک جمله دستوری حال حاضر است. عیسی اغلب درباره پیامبران دروغین صحبت می‌کرد (متی ۲۴:۴، ۵، ۱۱، ۲۳-۲۴؛ مرقس ۱۳:۲۲). شناسایی این پیامبران دروغین اغلب امری دشوار بوده زیرا آنها معمولاً از عنصر حقیقت در پیام‌های خود استفاده کرده، و نمی‌توان انگیزه واقعی وی را تشخیص داد. بنابراین، این که چگونه ایمانداران متوجه می‌شوند که چه کسانی منادیان دروغین هستند، به یک سؤال اساسی تبدیل می‌گردد. چندین عنصر وجود دارد که باید در ارزیابی لحاظ گردند:

۱. تشنیه ۱:۱۳-۳ و ۲۲:۱۸

۲. تیتوس ۱:۱۶ و اول یوحنا ۷:۴-۱۱

۳. اول یوحنا ۴:۱-۳، بر اساس این سه شاخص، مسیحیان قادر خواهند بود تا ارزیابی خود را انجام دهند.

متی ۱۵:۷ - ۲۰ به موضوع بازرسی میوه می‌پردازد، در حالیکه متی ۲۱:۷-۲۳ به افرادی می‌پردازد که به ظاهر حاصل خوبی ارائه می‌کنند، اما هیچ رابطه شخصی با خدا ندارند. هم "دروازه" و هم "راه" وجود دارد که هر دو هم سرآغاز ایمان هستند و هم زندگی با ایمان!

□ «آنها که در لباس میش بی‌آزار نزد شما می‌آیند، اما در واقع گرگهای درنده می‌باشند» بلحاظ سنتی گرگها دشمن گوسفندان هستند (متی ۱۰:۱۶؛ اعمال رسولان ۲۰:۲۹). این ممکن است به این معنی باشد که یکی از جنبه‌های دشوار راهی که به زندگی منتهی می‌شود این است که همیشه افرادی هستند که در تلاشند با پیامی دروغین ما را از مسیر منحرف کنند (افس. ۴: 14). معمولاً این پیام برای پیامبران دروغین منافع شخصی به همراه دارد. این افراد خود را خیلی مذهبی نشان می‌دهند! متی ۲۱:۷-۲۳ نشان می‌دهد که چگونه گرگ‌ها می‌توانند شبیه گوسفند باشند!

۱۶:۷ «ایشان را می‌توانید از میوه‌هایشان بشناسید» این تمثیل منحصر به متی است. این آیه یک جمله اخباری زمان آینده است که به عنوان یک امر در زمان حال استفاده می‌شود (متی ۲۰:۷). سؤال انتظار پاسخ "نه" را دارد (مانند متی ۱۰:۷). فعل "دانستن" جنبه‌ی تأکیدی داشته، به این معنا که ایمانداران می‌توانند و باید این منادیان دروغین را بشناسند. ما می‌توانیم آنها را با اولویت‌های سبک زندگی و آموزه‌های اعتقادی آنها بشناسیم. اغلب این سؤال مطرح شده است که کدام یک از اینها میوه یک فرد را تشکیل می‌دهند، در حالیکه واقعاً هر دو این میوه را تشکیل می‌دهند.

۱. تعالیم آنها (تشنیه ۱:۱۳-۳؛ ۲۲:۱۸؛ لوقا ۴:۴۵؛ اول یوحنا ۴:۱-۳)

۲. اعمال آنها (لوقا ۸:۱۴-۶؛ ۴۳-۴۶؛ یوحنا ۸:۱۵-۱۰؛ افسسیان ۵:۹-۱۲؛ کولسیان ۱:۱۰؛ تیتوس ۱:۱۶؛ یعقوب ۳:۱۷-۱۸؛ اول یوحنا ۷:۴-۱۱)

چگونه زندگی مردم

۱. سرشت اصلی آنها

۲. ارتباط آنها با خدا

را منعکس می‌کند.

سخت است که حقایق دوگانه دعوت کاملاً رایگان به رستگاری را با تمنای مسیح-مانند بودن در کنار هم نگه داریم. با این حال هر دو درست هستند! بحث مختصر خوبی در اینباره در کتاب *Abusing Scripture*، نوشته مانفرد تی. براوچ ص 104-116 نوشته شده است.

۱۹:۷ به دلیل استفاده یحییای تعمید دهنده از نظیر همین جمله‌بندی در متی ۱۰:۳، بسیاری بر این باورند که این ضرب‌المثل در آن زمان رایج بوده است.

متن NASB (بروز شده): متی ۲۱:۷-۲۳

۲۱ «گمان مبرید هر که مرا "خداوندا! خداوندا!" صدا کند، وارد ملکوت آسمان خواهد شد. فقط آنانی وارد خواهند شد که اراده پدر آسمانی مرا در عمل به جا آورند.»^{۲۲} در روز داوری، بسیاری به من خواهند گفت: "خداوندا! خداوندا! ما به نام تو نبوت کرده، پیام تو را به مردم رساندیم، و با ذکر نام تو، ارواح پلید را اخراج کردیم، و معجزات بسیاری به نام تو انجام دادیم." اما من با صراحت پاسخ خواهم داد: "هرگز شما را نشناخته‌ام. از من دور شوید، ای بدکاران."»

۲۱:۷ "گمان مبرید هر که مرا صدا کند" این جمله یک وجه وصفی معلوم بوده که از تداوم یک عمل سخن می‌گوید. در آن زمان مردم بارها و بارها این کلمات را تکرار می‌کردند.

□ "خداوندا! خداوندا!" رایج‌های یهودی می‌گفتند که دو بار تکرار یک نام نشان از تأثیرگذاری آن خواهد داشت (پیدایش ۱۱:۲۲).

کلمه یونانی *kurios* به شیوه‌های مختلفی در قرن اول بکار برده می‌شد. این کلمه می‌تواند چنین معنایی داشته باشد:

۱. "قربان"
۲. "سرور"
۳. "ارباب"
۴. "شوهر"

اما، در زمینه‌های الهیاتی، معمولاً با معنای کامل آن که از ترجمه عهد عتیق از نام یهوه گرفته شده، تفسیر می‌شود (خروج ۱۴:۳). در این زمینه، این مردان اظهاراتی درباره عیسی می‌کردند که جنبه الهیاتی داشت، اما رابطه شخصی با او نداشتند. در این مرحله ابتدایی از خدمت عیسی، دشوار است که بدانیم چقدر به این اصطلاح باید اهمیت داد. پطرس نیز در ابتدا این واژه را بعنوان یک عنوان الهیاتی برای عیسی به کار برد (لوقا ۸:۵)، همانطور که لوقا ۴۶:۶، جایی که عیسی تصدیقات کلامی فرد ایماندار را با اطاعت از خداوند پیوند می‌دهد. با اینحال، در این زمینه از جنبه معاد شناختی مد نظر قرار گرفته شده و این پیامبران دروغین در زمان آمدن دوم مسیح مورد قضاوت قرار خواهند گرفت.

سؤالی که مطرح می‌گردد این است که این افراد نجات یافتند و بعد به گمراهی کشیده شدند یا اصولاً هرگز نجات نیافته بودند؟

موضوع خاص: ارتداد (*Aphistemi*)

□ "وارد ملکوت آسمان خواهد شد" این یک جمله اخباری زمان آینده است. پادشاهی خدا مرکز ثقل موعظه عیسی بود. این عبارت با عبارت "پادشاهی خدا" که در مرقس و لوقا استفاده شده، مشابه است. متی که به یهودیان نامه می‌نوشت، از آسمان به عنوان حلقه‌ای برای رجوع به "خدا" استفاده می‌کرد. این آیه دلالت بر جهت‌گیری در زمان آینده را دارد، در حالی که متی ۲:۳ از جهت‌گیری در زمان حال سخن می‌گوید. پادشاهی خدا، حکومت خدا در دل انسانهاست که روزی بر تمام زمین کاملاً احاطه خواهد یافت. عیسی در نمونه دعای خود از متی ۱۰:۶ برای آمدن ملکوت خدا بر روی زمین دعا می‌کرد.

موضوع خاص: پادشاهی خدا

□ "فقط آنانی وارد خواهند شد که اراده پدر آسمانی مرا در عمل به جا آورند" تمرکز اصلی چند آیه بعدی روی افرادی قرار گرفته که می‌گویند ساکنان پادشاهی هستند اما به گونه‌ای زندگی می‌کنند که خلاف این ادعا را نشان می‌دهند. این را می‌توان در قسمت پایانی متی ۲۳:۷، و در متی ۲۴:۷ و ۲۶ مشاهده کرد. اراده اعلام شده خدا این است که شخص به پسرش ایمان بیاورد (ر.ک. یوحنا ۶:۲۹، ۳۹-۴۰). این رابطه شخصی چیزی بود که این پیامبران دینی و دروغین فاقد آن بودند (متی ۷:۲۳). این ساختار دیالکتیکی یا متناقض بسیار مشخصه حقیقت کتاب مقدس است. اراده خدا هم یک تصمیم اولیه (دروازه) و هم یک سبک زندگی (راه) است.

موضوع خاص: نقش پدری خدا

موضوع خدا: خواست خدا (*thelema*)

موضوع خاص: ادبیات مشرق زمین (تضادهای انجیلی)

۲۲:۷ "در روز داوری، بسیاری به من خواهند گفت" ساختار این پرسش در ادبیات یونانی انتظار پاسخ مثبت را از شنونده دارد. عبارت "در روز داوری" اشاره به دومین بازگشت عیسی دارد. این روز، علیرغم اینکه شما وی را شخصاً بشناسید یا نه، اغلب به روز قیامت یا روز داوری شهرت دارد.

موضوع خاص: روز خداوند (عهد جدید)

□ "به نام تو... نام تو... به نام تو" این عبارات مفهوم "با اختیاری که به من دادی" یا "بعنوان شاگرد تو" را در خود دارد. از متی ۲۳:۷ روشن است که آن‌ها عیسی را شخصاً نمی‌شناختند. توجه داشته باشید که کاری که آن‌ها انجام می‌دادند، در راه خداوند بوده است. اما میوه بدون رابطه به همان اندازه مکروه است که رابطه بدون میوه. همین نوع معجزات توسط شاگردان واقعی عیسی (متی ۱۰:۱-۴)، از جمله یهودا اسخریوطی، انجام شد! معجزات به طور خودکار نشانه‌ای از جانب خدا نیستند (متی ۲۴:۲۴ و دوم تسالونیکیان ۲:۹-۱۰). خودفریبی مذهبی یک فاجعه بحساب می‌آید.

موضوع خاص: نام خداوند (عهد جدید)

□ "ارواح پلید را اخراج کردیم" به موضوع خاص: جن‌گیری و موضوع خاص: ارواح پلید (ارواح ناپاک) در عهد جدید مراجعه کنید.

۲۳:۷ "اما من با صراحت پاسخ خواهم داد" واژه یونانی این لغت به معنی "ادعای چیزی را داشتن یا بودن" و یا "اعتراف کردن" در ملا عام است. معنای این عبارت این است که عیسی مقام و اختیار داوری داشته و این داوری در رابطه با ایمان شخصی به او است.

موضوع خاص: اعتراف

□ "هرگز شما را نشناختم" این یک ساختار دستوری قوی در زبان یونانی است. اصطلاح «دانستن» دارای پس‌زمینه عهد عتیق به معنای "رابطه شخصی و صمیمی" بود (پیدایش ۴:۱ و ارمیا ۵:۱). ترسناک است که فکر کنیم فعالیت مذهبی متی ۲۲:۷ را می‌توان به گونه‌ای خودفریبانه انجام داد (اول قرنتیان ۱:۱۳-۳).

موضوع خاص: شناختن

□ "از من دور شوید" این یک جمله دستوری حال حاضر است که از یک دستور ادامه‌دار سخن می‌گوید که به معنی واقعی کلمه بمعنی "به دور شدن از من ادامه بده!" می‌باشد. بنابراین معنای ضمنی این است که "ارواح پلید، در حال دور شدن هستید - فقط کماکان از من دور بمانید!" این آیه اشاره‌ای به مزمور ۸:۶ می‌باشد.

□ "شما که بدون شریعت زندگی می‌کنید" (در آیه فارسی وجود ندارد) شگفت‌آور است که این عبارات اشاره روشن به رهبران دینی داشته که به دور از عیسی فعالیت می‌کردند.

متن NASB (بروز شده): متی ۲۴:۷-۲۷

۲۴:۷ "پس هر که این سخنان مرا بشنود و به آنها عمل کند، همچون مرد نادانی است که خانه خود را بر سنگ بنا کرد.²⁵ چون باران بارید و سیلها روان شد و بادهای وزید و بر آن خانه زور آورد، خراب نشد زیرا بنیادش بر سنگ بود.²⁶ اما هر که این سخنان مرا بشنود و به آنها عمل نکند، همچون مرد نادانی است که خانه خود را بر شن بنا کرد.²⁷ چون باران بارید و سیلها روان شد و بادهای وزید و بر آن خانه زور آورد، ویران شد، و ویرانی‌اش عظیم بود!"

۲۴:۷ "هر که این سخنان مرا بشنود و به آنها عمل کند" این ضرب‌المثل مختص متی و لوقا بود (لوقا ۶:۴۷-۴۹). این آیه مشابه تفکرات موجود در کتاب عبرانی شیمیا در تثنیه ۴:۶، آنجایی که کلام می‌گوید "آنگونه که می‌شنوید عمل کنید" می‌باشد. مسیحیت شامل موارد زیر می‌باشد

۱. دانش

۲. واکنش شخصی

۳. خدمت در زندگی

جالب است که گفته می‌شود هر دو سازنده سخنان عیسی را می‌شنوند. باز هم به نظر می‌رسد که روی سخن این هشدارها افراد مذهبی بوده که تا حدی این سخنان را شنیده و پاسخ داده‌اند.

۲۴:۷-۲۷ این آیات شبیه به حقیقت متی ۱۳، مَثَل خاکهاست. تنها از طریق آزار و اذیت و ناملايمات است که شخصیت واقعی ایمانداران "خیالی" آشکار می‌شود. زندگی با آزار و اذیت یک امکان واقعی برای مسیحیان است (انجیل یوحنا ۱۵:۲۰؛ ۱۶:۳۳؛ اعمال رسولان ۲۲:۱۴؛ رومیان ۸:۱۷؛ اول تسالونیکیان ۳:۳؛ دوم تیموتائوس ۳:۱۲؛ اول پطرس ۲:۲۱؛ ۴:۱۲-۱۶).

۲۶:۷ جالب است که گفته می‌شود هر دو سازنده سخنان عیسی را می‌شنوند. تأکید می‌کنم، به نظر می‌رسد که زمینه این هشدارها افراد مذهبی است که تا حدودی شنیده و پاسخ داده‌اند. ا. ت. رابرتسون در کتاب *Word Pictures in the New Testament* می‌گوید: "شنیدن موعظه‌ها کار خطرناکی است اگر کسی آنها را عملی نکند." صفحه 63، و من اضافه می‌کنم، همانطور که نوشتن و ارائه آن‌ها کار خطرناکی خواهد بود.

متن NASB (بروز شده): ۲۸:۷-۲۹

²⁸چون عیسی این سخنان را به پایان رسانید، مردم از تعلیم او در شگفت شده بودند،²⁹ زیرا با اقتدار تعلیم می داد، نه مانند علمای دین ایشان.

۲۸:۷ "چون عیسی این سخنان را به پایان رسانید" متی از این عبارات برای پایان دادن به بیشتر بخش های انجیلش استفاده کرد (متی ۷:۲۸؛ ۱۱:۱۱؛ ۱۳:۵۲؛ ۱۹:۱۱؛ ۲۶:۱). این عبارات یک طرح کلی کتاب را تشکیل می دهند.

■ "مردم از تعلیم او در شگفت شده بودند" تعالیم عیسی بسیار متفاوت از کاتبان بود. او اعتبار خود را نه از معلمان قبلی، بلکه بر خود استوار کرد. این جنبه از اعتبار و اقتدار عیسی از ویژگی های انجیل متی است (متی ۸:۹؛ ۹:۶؛ ۸:۱۰؛ ۲۱:۲۳-۲۴، ۲۷:۲۸؛ ۱۸). عیسی هم جایگاه مسیح موعود (یعنی موسی جدید یا شارع جدید) و هم داور روز قیامت را اعلام نمود.

سوالات این بحث

این مجموعه راهنمای مطالعه تفسیری می باشد، یعنی شما مسئول تفسیر خود از کتاب مقدس هستید. هر کدام از ما باید در نور ما باید راه برویم. شما، کتاب مقدس و روح القدس اولویت تفسیر هستید. تفسیر را نباید به هر مفسری واگذار کنید.

این سوالات برای کمک به شما در مشکلات بزرگ این بخش از کتاب هستند. هدف از آنها برانگیختن تفکر شماست و قطعیت ندارند.

۱. آیا قضاوت کردن درباره دیگران، برای مسیحیان گناه محسوب می شود؟
۲. منظور آیه ۶ انجیل متی ۷ چیست (متی ۷:۶)؟
۳. آیا متی ۷:۷ دلالت بر این دارد که استقامت انسان می تواند در هنگام دعا مفید باشد؟
۴. آیا متی ۱۳:۷ دلالت بر این دارد که نجات امری دشوار است؟ منظور از دو راه دقیقاً چیست؟
۵. از کجا می توان فهمید که پیامبر دروغین چه کسیست؟
۶. مفهوم عبارت "میوه" چیست؟
۷. آیا امکان دارد که خادمین موفق جدا از رابطه شخصی با مسیح قدرت بگیرند؟
۸. میان شنیدن کلام و انجام آن در ایمان مسیحی چیست؟
۹. آ

ی
ا

ر
ن
ج

د
ر

ز
ن
د
گ

ی

م
س
ی
ح
ی